

Bestaan er nog koetshuizen in het Spiegel?

Jazeker, maar de huizen worden niet meer bezet door een koets. Na onderzoek blijken er meer te zijn dan ik dacht. Zelfs voor een afstand één laan verder, vertelde indertijd de heer Moes mij, liet de familie vanaf de Breede- laan naar de Koningslaan de koets inspannen en voorrijden, want de dames met hun lange rokken wilden niet door de modder lopen, bovendien was een rijtuig een teken van stand. Men kon ook een rijtuig huren bij de stalhouderij op de Graaf Wichmanlaan, die nu verdwenen is en vroeger be- hoorde bij Hotel Nieuw Bussum (af- gebroken), dat stond op de plaats waar nu het Oranjepark is. Om er in te komen beginnen we met een half koets- huis....

Graaf Florislaan 26 heeft achter in de tuin nog een half koetshuis met ruif, dat behoorde bij de vroegere villa op de Meerweg, het instituut Nova, nu Meerweg 28-40. De heer Mörzer Bruins heeft indertijd vastgesteld dat de reusachtige paardenkastanjeboom vóór het koetshuis ongeveer 250 jaar oud is. Het grote koetshuis, tevens koetsierswoning, hoorde bij de vroe- gere villa van Krasnapolsky, Villa Gabrielle, waar nu de school Stimu- lans ligt. Het is door de eigenaar ver- sierd met geschilderde prachtige krul- len.

Koningslaan 8 Uit 1899 stamt het koetshuis aan de kant van de Gude- lalaan. Het had een plee voor de be- dienden en een droogzolder.

Koningslaan 6 heeft een fraai koetshuis aan de kant van de Gudelalaan en komt al voor op de kaart van 1884. Het heeft mooie dakgolven

en gebogen stalraampjes. De villa er tegenover Koningslaan 13 was het evenbeeld maar het koetshuis is daar verdwenen.

Koningslaan 4 Het achterste ge- deelte van de villa Helma was vroe- ger volgens de verhalen het koetshuis dat hoorde bij de villa Gratia op no 2a. **Gudelalaan 1** ligt daar vlakbij en ook hier stalde men zijn rijtuig in het koets- huis naast het huis. Versierende ele- menten van de villa zien we in het koetshuis terug. Aan onze linkerhand hiertegenover:

Graaf Wichmanlaan 27 Rechts naast de villa Maria Hoeve bevindt zich nog duidelijk herkenbaar het oude koetshuis, nu garage.

Graaf Wichmanlaan 34a is een woonhuis waaraan men nog duidelijk ziet dat het een koetshuis is geweest, getuige het raam van de hooizolder en de geheel in tact gebleven inrijdeuren.

Koningin Emmalaan 11 nu woon- huis, was eigenlijk ook een koetshuis dat hoorde bij de villa op no 18 er te- genover. Vanwege de privacy woonde de koetsier dikwijls op enige afstand. Het is onherkenbaar verbouwd.

Meerweg 17 heeft twee markante koetshuizen met mascarons (leuwen- koppen). In 1898 stichtte de Bouw- maatschappij Nieuw Bussum een ate- lier, koetshuis met woning. Eigenaar was J.C.Loman. **Jammer dat er in Bussum nog geen enkel koetshuis op de monumentenlijst is ge- plaatst!!**

Meerweg 17, huis met koppen

In het atelier schilderde Thomas Cool in 1898 toen hij woonde op Klein Delta, gelegen aan de Graaf Wichmanlaan. Waarschijnlijk heeft het linkse koetshuis behoord bij de villa Berensberg op de Nieuwe 's Gravelandseweg (nu afgebroken) want er staat een beertje op, het is kunstig versierd met krullend stucwerk.

Dit linkse koetshuis is lange tijd toonzaal geweest voor herenhoeden en nu woning met atelier. In het rechtse koetshuis werden de paarden Wanda en Eva gestald, de kabouters (jonge meisjes padvinderij) hadden hier enige tijd hun onderkomen. Het is nu steeds aan verschillende firma's verhuurd.

Lindelaan 12 heeft achter het huis een verrassend koetshuis met daarin

een duidelijke plaats tussen twee stenen muren waar het paard stond. De eigenaar vertelde me dat hij geen paard bezat maar dat de schimmel van sinterklaas er nog gelogeed had. Het huisje is niet veel veranderd, de koetsier sliep op de vliering, "vide" zouden wij tegenwoordig zeggen.

Lindelaan 11 Het koetshuis van deze villa staat achter in deze tuin en is pas gerestaureerd. Het was koetsierswoning met een royale paardenstal. Het grappige in deze tuin zijn twee kleine wachthuisjes, waar volgens de overlevering de koetsiers konden wachten, later gebruikt als onderkomen voor de honden.

H.J. Schimmellaan 2 was vroeger een koetshuis met orangerie, waar de potplanten in de winter bewaard werden. Gebouwd in 1901 en nu woonhuis, terwijl de grote ramen met ronde bogen de lijnen aangeven waar de inrijdeuren waren. Het hoorde bij de concert-villa Jorulo op de Nieuwe 's Gravelandseweg 21.

Meentweg 45 is een koetshuis met versierende muurankers, dat steeds weer voor andere doeleinden gebruikt is. Het behoorde vroeger bij de villa Acacia -nu 2 woonhuizen op de Nieuwe 's Gravelandseweg 29/31- die reeds voorkomt op de kaart van 1884. Het koetshuis wordt bij de stichting "stal" genoemd.

Koedijklaan 14 is nu een woonhuis, vroeger een koetsierswoning met koetshuis en hoorde toen bij een villa op de Koningslaan die nu afgebroken is, daar zijn nu de villa's op no 51a en 53. De saillante punten van een koetshuis zijn nog bewaard gebleven tot 1945: hooizolder en grote deuren. Op het dak een versierende makelaar en

Bredelaan 6.

een luchtkoker om het broeien van het hooi tegen te gaan. Een houten dwarsbalk ondersteunt de dakrand.

Bredelaan 6 was het koetshuis dat behoorde bij de villa Furuheim op de Koningslaan (nu afgebroken). Architect Bert Oostra heeft samen met Hans Wolsman dit koetshuis schitterend verbouwd tot een woning met behoud van karakteristieke elementen zoals de vorm van de inrijdeuren, de deur van de hooizolder met daarvoor een katrol.

Nieuwe 's Gravelandseweg 78a Daar staat het koetshuis met de fraaie naam Dravershof dat behoorde bij de houten villa De Zanderij. Het is nu een eigen woonhuis.

Herenstraat 109 Hoek Eikenlaan De bewoners wisten het niet, maar ze zijn in het bezit van een koetshuis uit 1896 zoals we van vroegere bewoonsters hoorden.

Nieuwe Hilversumseweg 40 Dit heeft een koetshuis uit 1906, dat staat links aan de kant van de Gooibergstraat. Binnen bevindt zich nog een likbak (drinkbak) voor het paard en een open riool met oude keitjes wijst op de afvoer van de paardenbehoefden. De deurklink heeft kleine handjes. Via een klapluik werd het hooi van de zolder naar de stal getransporteerd.

Willemslaan 6 Reeds in 1896 werd hier een behoorlijk koetshuis gebouwd, nu kantoor. Het grote ronde raam aan de achterzijde is nog origineel.

Koningin Sophielaan 1b is blijven staan toen een villa op no 1, het zogenaamde afrikaanse huis in 1960 gesloopt is. Het staat nu naast een nieuwer huis en geeft nog helemaal de indruk van een koetshuis. Als iemand nog een koetshuis weet in het Spiegel zou ik dat graag horen.

Nieuwe. 's Gravelandseweg 78.

Is er iemand bij de historische kring die de koetshuizen aan de andere kant van het dorp kan beschrijven?

Tot slot over koetsen gesproken: een dezer dagen kwam ik het gezegde te-

gen “uit de koets vallen” weet u wat dat betekent? Alle illusies verliezen of ontuchtterd worden!

Netty Langemeijer

Wie weet wie er op deze foto staan? Uw reactie bij de redactie.

